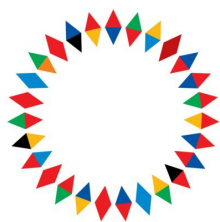

HÍRLEVÉL

2022. november 23. 18. évfolyam 31. szám

EU2022.CZ

Európai Turizmus Fórum /2. oldal

Máshol is /4. oldal

Belépti díj /6. oldal

Visszakapaszkodás /7. oldal

TARTALOM

Szövetségi Hírek

2. oldal

- Sikeres lobb
- Ellenőrző Bizottság Ül
- Európai Turizmus Fórum

Tag- és társszervezeti hírek

- MSZÉSZ Közgyűlés

Külföldi Hírek

3. oldal

- Reménykeltő számok
- Német konjunktúra
- Erősödik a gasztró

4. oldal

- Fenntarthatóság mérés
- Még nem divat
- Compass újdonságok
- Máshol is

5. oldal

- Turizmus, mint foglalkoztató
- Gyorsjelentési szezon
- Már az éjszaka sem az igazi
- Le big tam tam
- Fluktuáció

6. oldal

- Új tulajdonos
- VB bojkott
- A britek nagyon utaznának
- Belépti díj?

7. oldal

- Segélykérés

Uniós Hírek

- Visszakapaszkodás

Szövetségi Hírek

Sikeres lobb

A társszövetségekkel közösen készített szakmai javaslatok beterjesztését és az illetékes miniszterrel folytatott személyes konstruktív tárgyalásokat követően nagy örömmel üdvözljük a turizmus válságának kezelése ügyében bejelentett intézkedéseket. Hatalmas segítség a Covid-járvány idején már jól vizsgázott támogatási eszköz, a turisztikai hozzájárulás elengedése. Munkaadói szempontból nagyon jelentős hatása lehet a SZÉP-kártya-feltételrendszer megváltoztatásának. Lényegesen javítja a források felhasználhatóságát a különböző célú zsebek egyenlegeinek összevonhatósága, ezzel az energiaválság következtében csökkenő vásárlóerő részleges pótlására született jó eszköz. Nagyon fontos a munkaidőkeret szabályozására vonatkozó bejelentés is. Ennek következtében a munkaadók és munkavállalók közös megegyezéssel egy hatékonyabb munkarend kialakítását érhetik el. Így a legkritikusabb téli hónapokban számos helyen elkerülhető a személyzet leépítése.

Ellenőrző Bizottság Ülés

2022. november 17-én megtartottuk szövetségünk Ellenőrző Bizottságának ülését, amely egyben az új tagok megismerkedését is szolgálta. A bizottság tagjai áttekintették az I-IX. havi kivonat alapján a gazdálkodás ezévi számaait és az ezek, illetve már meglevő szerződések alapján várható végleges számokat és megvitatták a 2023 év kilátásait, illetve javaslatokkal éltek a működési-gazdálkodási folyamatok egyes észszerűsítő módosítását.

Európai Turizmus Fórum

Szövetségünk is képviseltette magát a prágai Európai Turizmus Fórumon. A munkákban aktívan részt vett Ivan Bartos cseh miniszterelnökhelyettes is. Az Európai Parlament részéről Újhelyi István a TRANX Bizottság alelnöke nagyobb EU-s támogatást igényelt a turizmusnak, de bizakodott is, hogy a 2023-as költségvetésből már látható szerep jut e fontos ágazatnak, ami a mostani bizonytalanságokkal teli időszakban létfontosságú. Fontos téma volt a szervezett utazási formákról (package travel directive) szóló szabályozás. Sajnálatos azonban, hogy 2023 második negyedéve előtt nem várható törvényalkotási javaslat a régóta zajló társadalmi vita ellenére. Megtárgyalásra került a rövidtávú bérbeadás (STR) helyzetfelméréséről november 7-én kiadott bizottsági összefoglaló is, ennek január 6-ig zajlik a társadalmi vitája, mely a következő [linken](#) elérhető. Fontos, hogy az európai szálláshely-szolgáltatás immár egy negyedét adják ezek a struktúrák. 2019-ben félmilliárd vendégéjszakát foglaltak az online platformokon keresztül Európában. Érdekes, hogy a rövidtávú bérbeadók európai Szövetségének képviselője szerint például Lisszabonban és Portóban a magánbérbeadók már több idegenforgalmi adót fizetnek be, mint a szállodák. A bizottság december 1-jén tervezi kiadni turizmus stratégiai programját, EU Agenda for Tourism 2030 címmel.

Tag- és társszervezeti hírek

MSZÉSZ Közgyűlés

Nagy részvételű, fontos témákkal foglalkozó közgyűlést tartott a Magyar Szállodák és Éttermek Szövetsége, ahol sor került választásra is. A szövetség új elnöke Flesch Tamás lett, de a leköszönő elnök, Baldauf Csaba is biztosította a további aktív közreműködését. Az ágazatot érintő néhány válságkezelő intézkedés bejelentése is mutatja, hogy a társszervezek közötti együttműködés nagyon eredményes lehet a lobbimunkában.

Külföldi hírek

Reménykeltő számok

A WTO legfrissebb barométere szerint folytatódik a turizmus magához térése és év végére elérhetőnek látszik a pandémia előtti utazások szintjének 65%-a. Január és szeptember között több, mint 700 millió turista utazott országhatárokon túl, ez több, mint duplája (133%) a 2021-es azonos időszaknak és 63%-a a 2019-esnek. Ezen adatok hordozzák az ígéretet, hogy az év végére elérhető a 65%. Januárban az érkezések száma még 64%-kal maradt el a 2019-esről, ez szeptemberre 27%-ra csökkent. 2022 harmadik negyedévében 340 millió érkezés volt, ez csaknem 50%-a a kilenchről összesített számnak. Európában 477 millió nemzetközi turistaérkezést regisztráltak, ami 68%-a a világ összesnek, ez 81%-a a pandémia előttiinek. Ez több, mint duplája a 2021-esnek (+126%) és az erős régió belüli kereslet, valamint az USA-ból történő érkezések mozgatták. A harmadik negyedév érkezései a 2019 évének csaknem 90%-ára rúgtak. Nagyon jó számok érkeztek a Közel-Keletről, itt az I-IX. havi érkezések több, mint triplázódtak (+225%) és a pandémia előtti szint 77%-át érték el. Afrika (+166%) és az amerikai kontinens (+106%) 63%, illetve 66%-át hozták a 2019 évének. Bár Ázsiában és a Csendes-óceáni térségben főként a legújabb (például szeptember végén Japánban) történő nyitásoknak köszönhetően több, mint háromszorozódott (+230%) az érkezések száma, még 83%-kal maradt el a 2019-es szinttől köszönhetően a Kínai teljes zárásnak. Számos térség érte el a pandémia előtti szint 80-90%-át: Nyugat-Európa 88%, mediterrán Dél-Európa 86%, karibi Közép-Amerikai térség (82%), Észak-Európa (81%). Szeptemberben az érkezések száma meghaladta a pandémia előtti szintet a Közel-Keleten (+3%) és a karibi térségben (+1%). A visszaépülés nyomon következő a kifele irányuló turizmus költségeiben is a főbb költőpiacokon, a francia költség szeptemberben már csak 8%-kal maradt el a 2019 évitől, de jelentős számok látszanak Németországban, Belgiumban, Olaszországban, az USA-ban, Katarban, Indiában és Szaúd-Arábiában is. Az STR szerint a szállodai foglaltsági szint a januári 43%-ról 66%-ra nőtt szeptemberre. Itt Európa vezet (77%) szeptemberben a júliusi és augusztusi 74% után. Az amerikai kontinens 66%, a Közel-Kelet 63%, Afrika 61%-os foglaltságot jelez. A WTO szakértői panelje, figyelembe véve a gazdasági környezet kihívásait (magas infláció, emelkedő energiaárak, ukrajnai-orosz invázió), úgy gondolja, hogy ezek hathatnak negatívan a visszaépülés ütemére, mindezek ellenére a turizmus éves bevétele 1200-1300 milliárd USD lehet, ami 60-70%-kal több, mint a 2021 évi és 70-80%-a lehet a 2019 évi 1800 milliárdnak.

Német konjunktúra

A német turizmus továbbra is a visszaépülés útján halad. A Szövetségi Statisztikai Hivatal közlése alapján szeptemberben a németországi szállodák, panziók és egyéb szálláshelyek 47,2 millió belföldi és külföldi vendégéjszakát regisztráltak. Ez 4,7%-kal volt több, mint egy évvel korábban, de 1,1%-kal kevesebb, mint 2019 szeptemberében, a Covid kitörése előtti évben. A statisztikusok előzetes számításai szerint a külföldről érkező vendégek által eltöltött vendégéjszakák száma jelentősen, 60,9%-kal 7,1 millióra nőtt. Az országhatáron átnyúló turizmus azonban még mindig messze van a válság előtti szinttől: a külföldi utazók által eltöltött vendégéjszakák száma még mindig 12,7%-kal elmaradt a 2019 szeptemberi szinttől. A belföldi vendégéjszakák száma 1,3 %-kal 40,1 millióra csökkent az év során. A válság előtti szintet azonban 1,2%-kal meghaladta. A legtöbb vendégéjszakát (60,8%) a hagyományos szálláshelyeken - szállodákban, panziókban és vendégházakban - töltötték el. A vendégéjszakák 20,6%-a nyaralókban, 8,7%-a kempingekben (23,3%-kal több, mint 2019 szeptemberében), 9,9%-a pedig egyéb létesítményekben, például prevenció és rehabilitációs klinikákon és oktatóotthonokban került eltöltésre (Tourism review).

Erősödik a gasztro

Az élelmiszer-turizmus az előrejelzések szerint 2022-ben eléri a 865,71 milliárd USD értéket. Az értékesítés éves növekedési rátája 16,6%-os és a piac mérete 2032-re eléri a 4 009,77 milliárd USD-t. Ennek a növekedésnek számos oka van, többek között a kulturális integrációs trendek világszerte tapasztalható erősödése. A Future Market Insights szerint az iparág támogatását célzó erőteljes kormányzati támogatás is hozzájárul a piac virágzásához, a fogyasztói bázis bővülése mellett az egy fogyasztóra jutó átlagos költség is növekszik. A világszerte kínált ételek sokfélesége és széles

választéka globálisan magasan tartja az élelmiszerbiztosítás hatókörét. A fejlődő országok és az élelmiszerbiztosítás piaci profitálni fognak a növekvő keresletből, mivel a turisták vágyanak arra, hogy gasztrofesztiválokra és főzőtanfolyamokra való részvétellel beleszóljanak ezen országok kiváló konyháiba.

Az élelmiszerbiztosítási tanulmány néhány fontosabb megállapítása:

- Az ázsiai és csendes-óceáni régió a globális élelmiszerbiztosítás ~31%-át, míg az európai régió a teljes piac ~32%-át birtokolja
- A tanulmány szerint jelenleg az élelmiszerbiztosítás évente közel 3 millió látogatót vonz
- Az online foglalási csatornák váltak az ágazat kiemelkedő foglalási csatornáivá

(Travel daily news)

Fenntarthatóság mérés

A Sustainable Hospitality Alliance, a felelős vendéglátás vezető hálózata és a Considerate Group fenntartható tanácsadó cég együttműködési megállapodást jelentett be a vendéglátóipar mérhetően fenntarthatóbbá válásának támogatására. Mindkét szervezet nagy hangsúlyt fektet a hatásfigyelésre és a jelentéstételre, és céljuk, hogy a vendéglátóipar jobb támogatása és szolgáltatásnyújtása érdekében új mérőeszközöket fejlesszenek ki. A Szövetség nemrégiben frissítette a szén-dioxid-kibocsátás mérésére szolgáló globális módszertanát és eszközét, a Hotel Carbon Measurement Initiative (HCMI) nevű kezdeményezést. A HCMI-t jelenleg több mint 30 000 szálloda használja világszerte, köztük a Hyatt, a Marriott International és a Radisson Hotel Group szállodái. Üzleti utazási platformok, üzleti szövetségek és a Cornell Hotel Sustainability Benchmarking Index (CHSB) is elismerik a kezdeményezést. A Considerate Group Con-Serve adatmonitoring platformja lehetővé teszi a vendéglátóipari ügyfelek számára az erőforrás-fogyasztás és a szélesebb körű ESG-mérőszámok - köztük az áram, a hő, a víz, a hulladék, az ételmérnök, az üzleti utazások és az önkéntességi órák - mérését, amely összhangban van a HCMI-vel. A cég személyre szabott, gyakorlatias tanácsadási szolgáltatásai is segítik a vendéglátóipari vállalkozásokat fenntarthatósági céljaik meghatározásában és elérésében (Travel daily news).

Még nem divat

A brazil húsfeldolgozó óriás, a JBS bezárta amerikai növényi alapú élelmiszerek gyártásával foglalkozó cégcsoportját, a Planterra Foods céget. Ez Ozo néven árusította húsalternatíváját, de a sikertelenség okán mostantól tevékenységét csak Brazíliára és Európára fogja koncentrálni.

Compass újdonságok

Közzétették a szeptember 30-án lezárt gazdasági év fő számait. E szerint a csoport forgalmát 37,5%-kal 28,5 GBP-re növelte, ami valamennyi alágazatának rendkívül jó teljesítményének köszönhető és kiemelten jó közvetlen versenytársaihoz képest is. A Compass csoport az észak-európai tevékenységek eddigi vezérigazgatóját, Kathinka Friis-Møllert nevezte ki európai és közel-keleti (EME) operációi vezérigazgatójára. Christian Funk személyében új vezérigazgatója lett a németországi tevékenységnek is, ott új lett az operációs vezérigazgató helyettes is, Robbie Robertson személyében. A Heathrow-i reptéren a megnövekedett családi rezsiköltségek ellensúlyozásául a téli hónapokra az ott dolgozók ingyenes étkezést kapnak az Eurest üzemeltetésében működő munkahelyi éttermekben. (Az is friss hír, hogy az Eurest magyar menedzsmentje kivásárolta a Compass cégcsoportból a magyar, a cseh, a szlovák és a román operációt és Delirest néven folytatják.)

Máshol is

A Német Statisztikai Hivatal friss közlése szerint 70 év óta a legmagasabb szintre, 10,4%-ra emelkedett a német infláció. Az emelkedés fő okát a szeptemberről októberre 43%-kal emelkedő energiában nevezik meg. A földgáz 109,8%-kal, a távhő 35,6%-kal emelkedett. E mértékek jóval meghaladják a tehermentesítő csomagban 7%-ra levitt energiaárak csökkentő hatását. Az élelmiszerek áremelkedése 20,3% volt. Ezen belül a zsiradékok és az étolaj 49,7%, tejtermékek és tojás 28,9%, zöldség 23,1%, kenyér és péksütemények 19,8%.

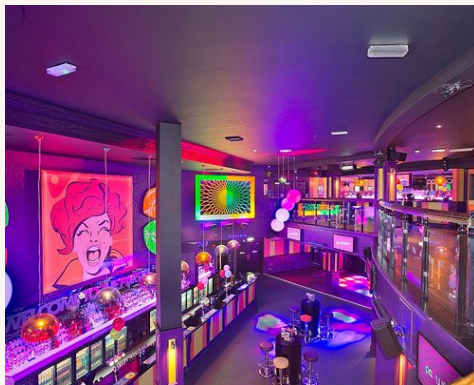

Turizmus, mint foglalkoztató

Ágazatokon átnyúló céltevékenységgel turisztikai szakértő munkacsoport jött létre az ágazat munkaerőhiányának vizsgálatára. Amikor a bővebb értelemben vett turisztikai ágazatból 44 millió eltávozott munkavállaló jó része nem tér vissza a pandémia után, akkor komoly akciókra van szükség. A szakértői csoport vizsgálja a fizetések, munkafeltételek, karrierlehetőség, felelősségek és kommunikáció kérdéskörét, melyek mindegyikénél javulásra van szükség. A kialakítandó akcióban mennyiségi célszámok kerülnek meghatározásra és komoly mentorálási és foglalkoztatási képzési programok is indulnak. A jelenlegi negatív foglalkoztatási kép fenyegeti a turizmus ígéretének integritását, hiszen nem tud egy kifogásmentes és kivételes élményt nyújtani. A Jacobs médiacsoport támogatásával létrehozott globális turisztikai reziliencia és válságkezelő központ szakértői fognak javaslatcsomaggal előállni – hangzott el a WTM-en.

Gyorsjelentési szezon

Múltkori számunkban már több cég negyedéves adatait mutattuk be, ezúttal a Burger King anyavállalatának, a Restaurant Brands International beszámolója jelent meg. A negyedéves 10,43 milliárd dollár forgalommal 14%-os növekedést mutatott a csoport, a Burger King növekedése 14,5% volt ezen belül. Világszerte 4%-kal nőtt éttermeik száma, a Burger King egységek száma 19 401 lett 2,5%-os növekedéssel, Tim Hortonsból 5405 (+5,2%) és Popeyesből 3928 (+8,9%). A csaknem egy éve megvásárolt Firehouse Sub-okkal együtt 100 országban közel 30 ezer éttermet üzemeltet a csoport.

Már az éjszaka sem az igazi

A brit éjszakai élet vállalkozásait tömörítő NTIA szövetség tette közzé legutóbbi felmérésének eredményét. E szerint a britek több mint fele kényszerül diszkrecionális költségeinek csökkentésére a megromlott családi költségvetés következtében. Ennek köszönhetően az idei évben is 15%-kal esett vissza az éjszakai szórakoztatóhelyeken generált költség, de ezek költségei több, mint 30%-kal nőttek. Szeptember végéig 123 night club zárt be, tehát kétnaponta egy és már csak 1068 maradt. Az éjszakai élet szépségeibe éves szinten 300 millió fogyasztó kóstol bele, ezzel 112 milliárd GBP forgalmat generálnak és a multiplikátor hatásukat is tekintve 2 millió fölött foglalkoztatnak. A szövetség vezetője, a beszédes nevű Michael Kill szerint amennyiben a kormányzat segítő intézkedése elmarad, 2030-ra kihalhatnak a brit night clubok és visszatér az illegális és veszélyes fekete szórakoztatás.

Le big tam tam

Így hívják Hamburg egyik bevásárló központjának új food courtját, amely 2000 négyzetméteren áll majd 2023 nyarától a fogyasztók rendelkezésére Németország legnevesebb vendéglátó koncepcióinak bevonásával. A koncepció részei lesznek a Momo Ramen a maga ázsiai különlegességeivel, az Überquell, pizza és csapolt sör specialista, a Miguelez mexikói koncepció, a Rain Caffeatery a maga fenntartható csirkekoncepciójával.

Fluktuáció

Az Amerikai Munkastatisztikai Iroda legújabb tanulmánya a kilépések statisztikáját elemezte az USA munkaerőpiacán az áprilistól augusztusig terjedő 5 hónapos időszakra. Ennek alapján a legtöbb kilépést a szálláshely-vendéglátás szolgáltató ágazat mutatta a teljes állomány 5,8%-ával (gyorsétkeztetési alkalmazottak, pincérek, szakácsok, szobaasszonyok stb.). Havi 773 600 alkalmazott hagyta el a céget augusztusban, 128 ezer fővel több, mint 2021 augusztusában. A második helyen a kiskereskedelem található 3,82%-os kilépési mutatóval. Harmadik a művészeti, szórakoztató és rekreációs szolgáltató ágazat (pl. fitness edzők, zenészek).

Új tulajdonos

A Lagardère Travel Retail International lesz 2023 elejétől a svájci székhelyű Marché International tulajdonosa. A világ 40 országában 4800 reptéri vasútállomási és egyéb kiemelt forgalmú helyen egységeket üzemeltető francia csoport a Marché mintegy 160 gasztronómiai üzletét veszi át Németországban, Ausztriában, Csehországban, Szlovéniában, Horvátországban és Szingapúrban a Mövenpicktől 1700 alkalmazott tovább foglalkoztatásával. A Mövenpick csoport azért válik meg portfóliója egy részétől, hogy jobban összpontosíthasson a közelmúltban megnevezett stratégiai céljára, hogy Közép-Európában a fine food és bor kiemelt szakvállalata lehessen. A Marché forgalma 2019-ben 255,8 euró volt és 30 millió fogyasztót látott el 20 ezer férőhelynyi vendéglátóhelyein különféle márkanevekkel pl. White Monkey, San Pino, Zigolini, Palavרון, MMP Marktplatz, Pizza/Pasta/Salad, Szendvics Manufaktúr, Natural Bakery Takeaway. Nem részei az ügyletnek a Marché svájci autópálya éttermei, melyeket 2014-ben már megvásárolt a Coop. A Lagardère piacot vásárol és különösen nagy várakozásai vannak Németországban, ugyanis jelenleg a svájci fogyasztók magasabb minőség igénye miatt ottani árbevételük jóval magasabb. Ha ezt a minőségi igényt kombinálva a francia gasztronómiai ízléssel át tudják ültetni Németországra, az nagyon komoly eredményeket hozhat.

VB bojkott

Berlin egyik legmértékadóbb sörözője és sörözője a BRLO, amelyet 5 éve 38 használt konténerből építettek és mára mitikus helyé vált 740 ülőhelyével, 9 saját főzésű sörével és sokoldalú gasztronómiai ajánlatával. A BRLO-val együtt több, mint 200 német kocsmavendéglátóhely csatlakozott a „Bojkott VM” akcióhoz, melynek lényege, hogy a tapasztalt viaszások miatt nem hajlandók közvetíteni az aktuális katarai futball világbajnokság mérkőzéseit a várható forgalomkiesés ellenére. Egyes vendéglátóhelyek kifejezetten felolvasásokat és koncerteket tartanak a mérkőzések idején és helyett.

A britek nagyon utaznának

Az első alkalommal készített Portrait of European Travellers felmérésben 4000 válaszadó vett részt Franciaországból, Németországból, Olaszországból, Spanyolországból és az Egyesült Királyságból. A válaszokból megállapítható, hogy a britek körében tapasztalható a legnagyobb utazási vágy. A következő 12 hónapban átlagban két és fél nemzetközi utat terveznek és ezek előrelátható átlag költsége 4908 dollárnak felel meg. A többi európai válaszadó csak átlagban 2,3 utazást tervez és költségük lényegesen a briteké alatt marad, átlagban 3975 dollár. Európai célállomások a legkeresettebbek, ezeket az USA, a karibi övezet és Kanada követik. A felmérésből az is előjött, hogy tekintettel arra, hogy az utazási célok fő befolyásolója a költségvetési keret, attraktív ajánlatokkal és akciós árakkal befolyásolhatók a döntések.

Belépti díj?

A németországi heilbronni turisztikai szimpózium háttéranyagaként 1000 fő megkérdezésével végeztek egy felmérést a válságkezelés eszközeivel kapcsolatosan. Az eredmény azt mutatja, hogy az étterem látogatók 50%-a el tudná fogadni a megemelkedett energiaköltségek miatt egy úgynevezett belépti díj felszámolását. Ennek a mértéke 3 euró lehetne. A válságkezelő intézkedések közül a válaszadók 64%-a egy önkiszolgáló jellegű megoldással is egyetértene és 48% előrendelést és előre fizetést is elfogadna. 55% azonban nemet mondana arra, hogy a megrendelt asztal igénybe vétele esetén egy 5 eurós kárpótlást kelljen fizetni. Ugyanígy elutasításra talált az a javaslat is, hogy előírjanak egy minimum 15 eurós fogyasztást. Viszont kedvező lenne a fogadtatása annak a megoldásnak, hogy a számla kérés és a fizetés okostelefonnal történjen (48% támogatja). A szállodalátogatók részéről kisebb a hajlandóság egy többletfizetésre, csak 11% értene vele egyet, hogy napi 10 euró pluszköltséget fizessen a tisztításért, tisztítószerekért és törölközőkért. 59%-os elfogadottsága lenne viszont annak, hogy egy megrendelési terminál működjön a szauna-uszoda területen és 58% azzal is egyetértene, hogy a következő napi reggelijét egy QR kód igénybevételevel előre rendelje a magasabb árak elkerülése érdekében.

Segélykérés

A német vendéglátás legnevesebb szereplői (Hans in Glück, Coffee Fellows, L'Osteria, Vermont Hotel, Dorint Hotel stb.) fordultak a kormányhoz a lehető leggyorsabb segítséget kérve. Legnagyobb gondnak a 200 ezer vállalkozás számára a likviditás hiányát tartják, ezért a Németországban március 1-től érvénybe léptetni kívánt gázár fék bevezetésig áthidaló finanszírozás létrehozását kérik. Az ársapka számolásának módszertani változtatását is kérik. Ennek lényege, hogy a még teljes forgalmú 2019-es év adja a számítás alapját és ne a 2021, amikor még hónapokig zárva tartottak. (Közben - talán részben a levél hatására - a DPA hírügynökség megszerezte a törvénytervezet legfrissebb szövegét és abban már januárig visszamenőleg működhet a tehermentesítés.)

Uniós hírek

Visszakapaszkodás

Az Európai Utazási Bizottság (ETC) kimutatta, hogy Európa az év végére várhatóan visszanyeri a 2019-es utazási volumen közel 75%-át. Az ETC által szolgáltatott adatok azt mutatják, hogy az uniós légitársaságok is jól teljesítettek ezen a nyáron, az augusztusi járatszám mindössze 11%-kal maradt el a 2019-es szinttől. Az előrejelzések szerint az EU-ba irányuló utazások visszatérése 2022 hátralévő hónapjaiban is folytatódni fog, amelyre hatással lesz a fenyegető recesszió és a magasabb infláció. Európaszerte nyomasztani fogja a fogyasztói kiadásokat és a turisztikai keresletet, ami késlelteti a fellendülést. Az elhúzódó ukrajnai háború és az orosz turistákra vonatkozó további utazási korlátozások szintén hátráltatni fogják a kelet európai fellendülést. Az ETC elnöke az adatokat kommentálva hangsúlyozta, hogy bár a megélhetési költségek válsága miatt az emberek

változtattak az utazással kapcsolatos hozzáállásukon, a vágy Európa felfedezése iránt továbbra is erős. A rövid távú utazások az elkövetkező hónapokban életmentőek lesznek a turizmus számára, mivel egyre több utazó választja a rövidebb és közelebbi utakat. Az alacsonyabb rendelkezésre álló jövedelemmel rendelkező családok könnyebben utaznak majd az EU-n belül, mivel a közeli utazások általában olcsóbbak, mint a hosszú távú alternatívák. E tekintetben a rövid távú utazások jelenleg az összes európai látogatás mintegy 72%-át teszik ki. Ugyanez a népszerűség várhatóan az év hátralévő hónapjaiban is növekedni fog. Ami a távolsági utazásokat illeti, az EU-ban még nem sikerült teljesen helyreállítani, mivel akadályozzák az Ázsiából és a csendes-óceáni térségből származó korlátozások és tartós negatív érzelmek. Másrészt a kínai piac minimális előrelépést mutat a fellendülés felé, ami az utazási korlátozások lassabb feloldásának köszönhető. Az ETC szerint a reményt a hosszú távú utazásokban is meg kell megőrizni, mivel a transzatlanti turizmus lendületet kap az amerikai nyaralók által, akik profitálnak az amerikai dollár erősségéből, amelynek erősítése tavaly a becslések szerint mintegy 20%-ot volt az euróval szemben. A 2019-es utazási kereslet meghaladó úti célok között Törökország (+61%) rendelkezett a legjelentősebb növekedéssel, amelyet Portugália (+17%), Litvánia (+7%), Montenegró (+6%) és Lengyelország (+6%) követett (SchengenvisaInfo).